

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371)7388624 ♦ fakss (+371)7388634 ♦ e-pasts: tpkc@apollo.lv

SIA „Latgales enerģija”
Reģ. Nr. 40003717325
K. Valdemāra ielā 21,
Rīgā, LV – 1010

(...)

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem
līguma noteikumiem

2007.gada 23.martā

Nr. 20-lg

(...)

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 16. novembrī saņemts (...) 2006. gada 9. novembra iesniegums (turpmāk – *Iesniegums*). *Iesniegumā PTAC* lūgts izvērtēt SIA „Latgales enerģija” patērētājiem piedāvātās vienošanās par siltumenerģijas lietošanu un apmaksu (turpmāk – *Līguma projekts*) atbilstību *Patērētāju tiesību aizsardzības likumam* (turpmāk – *PTAL*).

PTAC, izskatot lietā esošos materiālus, **konstatē:**

1. *PTAC* ar 2006.gada 1.decembra vēstuli Nr. 8-01/7689 pieprasīja SIA „Latgales enerģija” sniegt skaidrojumu saistībā ar *Iesniegumā* minēto līdz 2006.gada 14.decembrim. 2006.gada 14.decembrī *PTAC* saņēma SIA „Latgales enerģija” 2006.gada 12.decembra vēstuli Nr. 3186/2006 – 12 (turpmāk – *Paskaidrojums*), kurā sniegts skaidrojums par *Līguma projektā* iekļauto līguma noteikumu atbilstību *PTAC*.

Paskaidrojumā SIA „Latgales enerģija” norādījusi sekojošo:

1. *Līguma projekts* sastādīts, ņemot vērā Latvijas Republikas likumdošanas aktus, kas regulē attiecības starp siltumenerģijas piegādātāju un lietotāju.
2. *Līguma projekta* 2.3. apakšpunktā paredzētā kārtība uzskatāma par atbilstošu likuma *Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem* 21.panta sestajai daļai.
3. *Līguma projekta* 3.1. apakšpunkts uzskatāms par atbilstošu *Civillikuma* 1069.pantā, kā arī 1995.gada 28.februāra Ministru Kabineta noteikumu Nr. 41 *Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi* 46.4 apakšpunktā paredzētajam regulējumam (turpmāk – *Noteikumi*).
4. *Līguma projekta* 3.2. apakšpunkts paredz SIA „Latgales enerģija” tiesības vērsties tiesā parādu piedziņai likumā paredzētajā kārtībā, ja patērētājs nav

pildījis savas ar šo līgumu uzņemtās saistības un nav norēķinājies par sniegto pakalpojumu vienošanās paredzētajā apmērā un termiņos.

5. *Līguma projekta* 4.8. apakšpunkts nosaka SIA „Latgales enerģija” tiesības aprēķināt soda naudu par nelikumīgu pieslēgumu siltumapgādes sistēmai saskaņā ar *Noteikumu* 59.punktu.
6. *Paskaidrojumā* norādīts, ka nav saprotami *Iesniegumā* izteiktie iebildumi par līgumsoda apmēru un apmaksas kārtību, jo *Civillikuma* 1717.pants paredz, ka līgumsoda apmēri nav ierobežoti un tos nosaka pušu vienošanās.
7. *Paskaidrojumā* norādīts, ka nepamatoti ir apgalvojumi, ka patērētājiem netiek dota iespēja apspriest piedāvāto *Līguma projektu*, draudot tā neparakstīšanas gadījumā neuzsākt apkures sezonu. SIA „Latgales enerģija” pamatojoties uz *Noteikumu* 46.1 punktu, ir tiesības nepiegādāt siltumenerģiju, ja nav noslēgts līgums par siltumenerģijas piegādi. Līdz ar to SIA „Latgales enerģija” ievēro patērētāja tiesības apspriest piedāvātās vienošanās noteikumus, taču atstāj aiz sevis likumā paredzētās tiesības nepiegādāt siltumenerģiju, kamēr vienošanās netiks panākta.
8. *Paskaidrojumā* norādīts, ka SIA „Latgales enerģija” nav pieļāvusi *PTAL* 3.panta 7.punkta pārkāpumu, jo *Līguma projekta* 8.2. apakšpunkts paredz, ka kārtību, kādā vienošanās var tikt lauza, kā arī 8.3. apakšpunkts paredz iespēju veikt grozījumus noslēgtās vienošanās. Līdz ar to netiek ierobežotas patērētāja tiesības atcelt vai lauzt noslēgto līgumu vai arī grozīt tā noteikumus.

2. Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* secina, ka daudzdzīvokļu nama atsevišķu dzīvokļu īpašnieki ir uzskatāmi par patērētājiem *PTAL* 1.panta 3.punkta izpratnē, līdz ar to patērētājiem piedāvātajam *Līguma projektam* ir jāatbilst patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

PTAL nosaka tiesiskās attiecības darījumos, kuros viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs. Tādējādi *PTAL* attiecas uz šaurāku gadījumu skaitu, tas ir, tikai uz noteiktu pirkuma un pakalpojuma līgumu daļu. Līdz ar to citas kādu tiesību nozari reglamentējošās tiesību normas ir atzīstamas par vispārējām attiecībā pret *PTAL* tiesību normām, kas regulē to pašu tiesisko attiecību aspektu.

Iesniegumā ir sniegta informācija par netaisnīgu līguma noteikumu ietveršanu *Līguma projektā*, kā arī *PTAC* lūgts sniegt atzinumu par *Līguma projekta* atbilstību *PTAL* regulējumam.

Pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punkta noteikumos paredzēto *PTAC* pienākumu uzraudzīt patērētāju tiesību ievērošanu līgumos, kurus patērētājs slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, *PTAC* ir izvērtējis *Līguma projekta* 3.1., 3.2., 4.8., 6.2. apakšpunktu atbilstību *PTAL* prasībām.

3. Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādas līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

4. Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumu”. Arī Eiropas Kopienų 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC *Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos* (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) *PTAL* 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

Savukārt *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to **pierādīt**”. *PTAC* norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma. Likums un Tiesības, 2005., 4).

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji apspriežoties (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi (skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

PTAL ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu noslēgšanas noteikumiem: netaisnīgs līguma noteikums var tikt atcelts, ja tas nav ticis apspriests. Tikai līguma parakstīšana no patērētāja puses un informētība par līguma saturu nav uzskatāma par apspriešanu.

Tādējādi par līguma noteikumu apspriešanu nav uzskatāmas SIA „Latgales enerģija” *Skaidrojumā* norādītās darbības – tas, ka SIA „Latgales enerģija”, pamatojoties uz *Noteikumu* 46.1 apakšpunktu, ir tiesības nepiegādāt siltumenerģiju, ja nav noslēgts līgums par siltumenerģijas piegādi. *Paskaidrojumā* norādīts, ka tādejādi SIA „Latgales enerģija” ievērojot patērētāja tiesības apspriest piedāvātās vienošanās noteikumus, taču atstāj aiz sevis likumā paredzētās tiesības nepiegādāt siltumenerģiju, kamēr vienošanās netiks panākta.

PTAC norāda, ka iepriekš minētās SIA „Latgales enerģija” darbības patērētājiem piedāvāto *Līguma projektos* iekļauto līguma noteikumu apspriešanā drīzāk vērtējamās kā piespiedu metodes, lai panāktu līgumu noslēgšanu, nevis kā līguma noteikumu apspriešana *PTAL* izpratnē.

Tāpat *PTAC* norāda, ka *PTAL* regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses. *PTAL* 6.panta trešā daļa nosaka, ka „līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam”.

5. *Līguma projekta 3.1. apakšpunkts nosaka, ka SIA „Latgales enerģija” ir tiesīga „pamatojoties uz Latvijas Republikas Civillikuma 1069.pantu, sakarā ar ēkas ABONENTU parādiem par piegādātās siltumenerģijas apmaksu, kuri pārsniedz 50% no summas, kura tiek aprēķināta visiem ēkas abonentiem mēnesī, pārtraukt karstā ūdens padevi ēkai vai samazināt siltumenerģijas padevi, brīdinot par to ABONENTUS vienu kalendāro mēnesi iepriekš”.*

Civillikuma 1069.pants nosaka, ka „Visi kopīpašnieki, samērīgi ar katra daļu, saņem visus labumus, kādus kopējā lieta dod, un tādā pašā samērā arī nes zaudējumus, kādi tai ceļas. Kopējās lietas augļi piekrīt atsevišķiem kopīpašniekiem, samērīgi ar katra daļu”. Tā kā līdzīpašniekam pieder tiesības tikai uz kopīpašuma priekšmeta domājamo daļu, kura reāli nav izdalīta, tad neatkarīgi no tā, kādas izmaiņas notiktu ar kopīpašuma priekšmetu kopumā, visas šīs izmaiņas iespaido katra līdzīpašnieka domājamo daļu (Skat.: Civillikuma komentāri: Īpašums, sastādījis A. Grūtups. – R.: Mans Īpašums, 1996, 232 lpp.). Konkrētās lietas ietvaros *Līguma projekts* tiek piedāvāts daudzdzīvokļu namu iemītniekiem. Saskaņā ar likumu *Par dzīvokļa īpašumu 1.pantu „Dzīvokļa īpašums daudzdzīvokļu mājā, kurā dzīvokļi pieder vairākiem īpašniekiem, ir katra īpašnieka atsevišķais īpašums kopā ar attiecīgo kopīpašuma domājamo daļu”.* Tādējādi par nepamatotu uzskatāma SIA „Latgales enerģija” atsaukšanās uz *Civillikuma 1069.pantu.*

PTAC norāda, ka sākot no 2006.gada 5.decembra ir stājušies spēkā 2006.gada 30.novembra Ministru Kabineta Noteikumi Nr. 193 *Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi* (turpmāk – *Noteikumi Nr.193*), kas nosaka kārtību, kādā energoapgādes komersants piegādā un siltumenerģijas lietotājs lieto siltumenerģiju, un kārtību, kādā piegādātājs ir tiesīgs pārtraukt siltumenerģijas piegādi lietotājam, kurš nav samaksājis par saņemto siltumenerģiju vai nav izpildījis citas saistības pret piegādātāju.

Noteikumu Nr.193 26.punktā ir uzskaitīti gadījumi, kuros siltumenerģijas piegādātājam ir tiesības, brīdinot trīs dienas iepriekš, pilnīgi vai daļēji pārtraukt siltumenerģijas piegādi lietotājam. *Noteikumu Nr.193 26.4. apakšpunkts* paredz siltumenerģijas piegādātāja tiesības pilnīgi vai daļēji pārtraukt siltumenerģijas piegādi lietotājam, ja lietotājs noteiktajos termiņos neveic norēķinus atbilstoši līguma nosacījumiem.

PTAC norāda, ka *Noteikumu Nr.193 26.4 apakšpunkts*, viennozīmīgi ir attiecināms, piemēram, uz atsevišķu privātmāju īpašniekiem, kuri nav izpildījuši savas uzņemtās saistības – savlaicīgu maksājumu veikšanu par saņemto siltumenerģiju, nevis uz daudzdzīvokļu māju iemītniekiem, no kuriem daļa ir godprātīgi izpildījusi uzņemtās saistības.

Saskaņā ar pašreizējo *Līguma projekta 3.1. apakšpunkta redakciju* praksē iespējama situācija, ka dēļ citu mājas iedzīvotāju nepienācīgas vai nesavlaicīgas ar *Līguma projektu* uzņemto saistību izpildes ciestu arī tie dzīvokļu īpašnieki, kas maksājumus par patērēto siltumenerģiju būtu veikuši laicīgi. Tādējādi arī labticīgajiem patērētājiem tiktu pārtraukta karstā ūdens padeve vai samazināta siltumenerģijas padeve.

Iepriekš minētā situācija būtu vērtējama kā pretrunā esoša ar *PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu*, kas nosaka, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu

tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie „patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām”, 6.panta pirmo daļu, 6.panta trešās daļas 1.punktu.

6. Līguma projekta 3.2. apakšpunkts nosaka, ka SIA „Latgales enerģija” ir tiesīgs „ja norēķini par siltumenerģijas piegādi nav veikti 25 dienu laikā no dienas, kad tie bija jāapmaksā, PIEGĀDĀTĀJAM ir tiesības iesniegt tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā un ABONENTS apņemas necelt iebildumus par maksājumu saistību pamatotību”.

Saskaņā ar *Civillikuma* 1587.pantu no noslēgta līguma tā slēdzējpusēm izriet gan zināmas tiesības, gan pienākumi. Katras līgumslēdzējpusē pienākums ir pildīt uzņemtās saistības. *Civilprocesa likuma* 1.pants nosaka personas tiesības uz tiesas aizsardzību – „Katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā (..)”. Attiecībā uz līguma noteikuma daļu, kas nosaka, ka „(..) ABONENTS apņemas necelt iebildumus par maksājumu saistību pamatotību”, PTAC norāda, ka *Civilprocesa likuma* 406.⁷ pants nosaka, ka „Terminā iesniegtie parādnieka iebildumi pret maksājuma saistības pamatotību vai parāda samaksa ir pamats tiesvedības izbeigšanai saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā”.

PTAC konstatē, ka ar Līguma projekta 3.2. apakšpunktu tiek ierobežotas patērētāja likumīgās tiesības (PTAL 5.panta otrās daļas 4.punkts), tādējādi saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu Līguma projekta 3.2. apakšpunkts ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

7. Līguma projekta 4.8. apakšpunkts nosaka, ka patērētāja pienākums ir „karstā ūdens atslēgšanas gadījumā nodrošināt plombu saglabāšanu un nepieļaut patvaļīgu pieslēgšanos, pretējā gadījumā ABONENTAM tiks aprēķināts normatīvais karstā ūdens patēriņš atbilstoši trīskārtīgai cenai uz attiecīgo periodu par nelikumīgu siltumenerģijas lietošanu”.

Noteikumu Nr. 193 35.punkts nosaka, ka „Ja lietotājs patvaļīgi, nesaskaņojot ar piegādātāju, ir pieslēdzis siltumapgādes sistēmas, izmainījis siltumenerģijas skaitītāju pieslēgšanas shēmu, noņēmis plombas, sabojājis siltumenerģijas skaitītājus, traucējis to normālu darbību vai ir liedzis piegādātāja pārstāvja piekļūšanu siltumapgādes sistēmām, lai kontrolētu siltumenerģijas patēriņa režīmu un uzskaiti, noplombētu siltumapgādes sistēmas vai arī pārtrauktu siltumenerģijas piegādi, piegādātājs patērēto siltumenerģijas daudzumu aprēķina, ņemot vērā maksimālo slodzi laikposmā pēc pēdējās pārbaudes”.

Sakarā ar iepriekš minēto normatīvo regulējumu PTAC Līguma projekta 4.8. apakšpunktu vērtē kā netaisnīgu līguma noteikumu. Līguma projekta 4.8. apakšpunkts ir vērtējams kā pretrunā esošs ar PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, 5.panta trešās daļas 1.punktu, jo līguma noteikuma saturs ir pretrunā esošs ar esošo normatīvo regulējumu.

8. Līguma projekta 6.2. apakšpunkts nosaka, ka „Maksājumu par izlietoto siltumenerģiju nokavēšanas gadījumā ABONENTS maksā PIEGĀDĀTĀJAM līgumsodu 0.075% apmērā no savlaicīgi neapmaksātās summas par katru nokavēto kalendāra dienu. Veicot nākošos maksājumus, ABONENTA izdarītie maksājumi vispirms ieskaitāmi šajā līgumā noteikto PIEGĀDĀTĀJAM pienākošos līgumsodu un iepriekšējo parādu dzēšanai. Šajā līgumā noteikto līgumsodu samaksa neatbrīvo ABONENTU no līgumā paredzēto saistību pilnīgas izpildes”.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka „*Tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot zaudējumus*”. Slēdzot līgumu, katra puse uzņemas zināmu risku, ka nespēs līgumu izpildīt kādu neparedzētu apstākļu dēļ. Vienpusēja atkāpšanās no līguma nav atļauta, pat zaudējumu atlīdzība neizslēdz tiesību prasīt līguma izpildi natūrā (reālo izpildījumu) (skat.: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – R.: Mans Īpašums, 2000, 118.lpp.).

Respektīvi, no *Līguma* projekta izriet SIA „Latgales enerģija” pienākums patērētājiem piegādāt siltumenerģiju līdz daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltumapgādes sistēmai, bet patērētāju pienākums ir veikt ikmēneša maksājumus par saņemto pakalpojumu.

Nodibinot saistības, t.i., slēdzot darījumus, to dalībnieki paļaujas uz parādnieka godīgumu un apzinīgumu, un likuma noteikumiem, kas nosaka saistību izpildījuma obligātumu, kā arī zaudējumu atlīdzības pienākumu nepildīšanas gadījumos. Civiltiesībās ir iespējams lietot arī īpašus tiesiskos līdzekļus, ko Civillikums sauc par saistību pastiprināšanas līdzekļiem. Saistību pastiprinājumi parādās kā papildsaistības (akcesoras saistības) pie pamatsaistībām.

Civillikuma 1961.pants paredz, ka saistību spēku bez ķīlas tiesības var pastiprināt arī ar galvojumu, līgumsodu vai rokasnaudu. Saskaņā ar *Civillikuma* 1716.pantu, „*Līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi*”. Līgumsodam ir divējāda daba. No vienas puses, tas ir saistības pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta. No otras puses, līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, neizdevīgām mantiskām sekām tad, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams, lai atturētu parādnieku no saistības pārkāpuma (skat.: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – R.: Mans Īpašums, 2000, 223.lpp.).

Civillikuma 1719.pants paredz, ka „*Līgumsoda cietējs nevar izvēlēties starp līguma izpildīšanu un līgumsoda samaksu*”, savukārt 1720.pants nosaka, ka „*Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: 1) ja tieši tā bijis norunāts; 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā*”. *Līguma* projekta 6.2. apakšpunkts nosaka, ka maksājumu par izlietoto siltumenerģiju nokavēšanas gadījumā patērētājs maksā SIA „Latgales enerģija” līgumsodu 0.075% apmērā no savlaicīgi neapmaksātās summas par katru nokavēto kalendāra dienu, tādējādi izpildot *Civillikuma* 1720.prasības. Šādā nozīmē līgumsoda samaksas pienākums summējas ar saistības izpildes pienākumu.

Attiecībā uz *Līguma* projekta 6.2. apakšpunktā iekļauto līgumsodu 0.075% apmērā no savlaicīgi neapmaksātās summas par katru nokavēto kalendāra dienu, *PTAC* norāda, ka *PTAL* 6.panta trešās daļas 4. punkts nosaka, ka par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms tāds, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Tiesību doktrīnā pastāv viedoklis, ka par prettiesiskiem būtu jāpasludina tādi straujā progresijā pieaugoši līgumsodi, ko biznesa un reketieru aprindās apzīmē ar „skaitītāja ieslēgšanu”. Līgumsoda apmērs ir pušu

vienošanās priekšmets, arī te ir svarīga gribas brīva izpausme, bet likumdevējs nav uzlicis pusēm pienākumu samērot līgumsodu ar iespējamiem zaudējumiem. Pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, *PTAC Līguma projekta* 6.2. apakšpunktā iekļauto līgumsodu 0.075% apmērā vērtē kā samērīgu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu, trešās daļas 1.punktu, 6.panta pirmo daļu, trešās daļas 1., 4. punktu, 29.pantu, 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu, *Civilprocesa likuma* 1.pantu, 406.⁷ pantu, *Administratīvā procesa likuma* 85.panta pirmo daļu, likuma *Par dzīvokļa īpašumu* 1.pantu, *Civillikuma* 1069., 1587., 1961., 1716., 1719., 1720.pantu, *Noteikumu Nr. 139* 26.4., 35. punktu, **PTAC**:

- 1) pieņem lēmumu atcelt *PTAC* 2007.gada 22.janvāra lēmumu Nr. 3 – lg;
- 2) uzdod SIA „Latgales enerģija” pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā *Līguma projekta* 3.1., 3.2., 4.8. apakšpunktos ietvertos līguma noteikumus, kurus SIA „Latgales enerģija” un patērētāji nav atsevišķi apsprieduši;
- 3) uzdod SIA „Latgales enerģija” grozīt patērētājiem piedāvātās vienošanās par siltumenerģijas lietošanu un apmaksu projektus, izslēdzot no tiem tāda paša satura līguma noteikumus kā *Līguma projekta* 3.1., 3.2., 4.8. apakšpunktā ietvertos līguma noteikumus.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā*, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B.Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS